

Riikka Suhonen, RIA-AE -tutkimushankkeen tutkija ja väitöskirjatutkija, Helsingin yliopisto (riikka.suhonen@helsinki.fi)

Virpi Maireberg, vastaava asiantuntija, Opetushallitus (virpi.maireberg@oph.fi)

Millaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia Erasmus+ ohjelmalla on ollut aikuiskoulutussektorille Suomessa?

Opetushallitus osallistuu kansainväliseen tutkimusverkostoon (RIA-AE, Research-based Impact Analysis of Erasmus+ Adult Education Programme), jonka tavoitteena on tutkia Erasmus+ ohjelman vaikutuksia aikuisoppijoihin, henkilökuntaan, vapaaehtoiisiin ja organisaatioihin aikuiskoulutussektorilla. RIA-AE -tutkimusverkostoon osallistuu tällä hetkellä yhteensä 17 maata.

Ensimmäinen tutkimuskierros toteutettiin 2023-2024, ja kansainvälinen sekä Suomen tutkimusraportti julkaistaan syksyllä 2024. Laajoja tutkimuskysymyksiä ovat:

1. Miten inklusiivinen ja saavutettava Erasmus+ ohjelma on?
2. Millainen vaikutus Erasmus+ ohjelmalla on ollut organisaatio-, henkilöstö- ja oppijatasolla?
3. Millaisia vaikutuksia Erasmus+ ohjelmalla on ollut muihin organisaatioihin tai politiikkalinjauksiin?
4. Mitä voimme ottaa opiksi Erasmus+ ohjelman jatkoa varten?

Monimenetelmäiseen tutkimukseen sisältyi useita vaiheita. Tutkimuksessa hyödynnettiin olemassa olevaa aineistoa, kuten hankedokumentteja sekä tilastoja Erasmus+ ohjelmasta. Jokaisessa maassa toteutettiin kysely Erasmus+ aikuiskoulutussektorin edunsaajille. Suomesta kyselyyn vastasi 40 organisaatiota, yhteensä 52 prosenttia vuosina 2018-2022 Erasmus+ aikuiskoulutussektorilta hankerahoitusta saaneista organisaatioista. Kyselyn lisäksi keskeisen aineiston muodostavat tapaustutkimukset, joita varten haastateltiin viiden organisaation johtoa, henkilöstöä sekä aikuisoppijoita eri puolelta Suomea. Uuden Erasmus+ tukimuodon, liikkuvuusjaksoille osallistuneiden aikuisten oppijoiden haastattelut (N=5) täydentävät aineistoa. Suurin osa tutkimukseen osallistuneista aikuiskoulutusorganisaatioista kuuluu vapaan sivistystyön alle, mutta mukana oli myös muita aikuiskoulutussektorin toimijoita.

Työpajassa esittelemme vaikuttavuustutkimuksen tuloksia Suomen osalta. Tutkimus tarjoaa vapaan sivistystyön tutkijoille ja toimijoille näkökulmia kansainvälisen toiminnan yhteiskunnallisista vaikutuksista. Keskitymme esityksessä siihen, miten hanketuki on edistänyt Erasmus+ ohjelman horisontaalisia painopisteitä (osallisuus ja moninaisuus, digitaalisuus, ympäristövastuullisuus sekä aktiivinen kansalaisuus) aikuiskoulutusorganisaatioissa Suomessa. Horisontaalisista painopisteistä erityisesti aktiivinen kansalaisuus liittyy tutkimustyöpajan teemaan, sillä sen tavoitteena on lisätä yhteiskunnallista osallistumista, kansalaistoimintaa sekä tietoisuuden ja ymmärryksen lisäämistä Euroopan unionista, yhteisistä arvoista sekä yhteisöllisyyden ja moninaisuuden periaatteista.

Mahdollinen kysymys yhdessä pohdittavaksi:

- Mitä kansainvälinen yhteistyö voi antaa suomalaisille vapaan sivistystyön oppilaitoksille ja toimijoille?